

Oponentský posudok k inauguračnému konaniu
doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD.

Úvod

Z dekanátu Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU bol mi doručený menovací dekrét za oponenta inauguračného konania doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD. a rovnako mi bol doručený písomný materiál predložený uchádzačom o inauguračné konanie. Predložený materiál mi potvrdil to, čo roky z kontaktov s inaugurantom v našom teologicko-vedeckom prostredí poznám z osobnej skúsenosti. Vedecký životopis kandidáta inauguračného konania doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD. začal už v čase jeho základného štúdia a formácie ku kňazskej službe. Roky strávené v riadnej pastoračnej službe (2001 – 2008) boli poznačené intenzitou tak jeho osobných štúdií, ako aj prehlbovaniu sa v rôznych aspektoch teologických predmetov. Jeho doménou sa postupnosťou rokov stávali okruhy praktickej činnosti ako je pedagogika, katechetika a rôzne aspekty ohlasovania evanjelia vrátane environmentálnej problematiky, sledujúc líniu pápeža Františka.

V nasledujúcom hodnotení sa v oponentskom posudku zameriam na celkové splnenie konkrétnych požiadaviek kritérií na inauguračné konanie, ako ich schválila VR PU v Prešove dňa 7. júna 2022.

Pedagogické aktivity

Pri posúdení pedagogickej aktivity kandidáta chcem ponajprv predstaviť jeho vrodené predpoklady pre pedagogickú činnosť. Tie mohol rozvinúť ako pastoračný kňaz, katechéta, a naplno ich rozvinul od roku 2008 vo svojej pedagogickej i vedeckej práci na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove. Tu sa kontinuálne venuje vysokoškolskej pedagogickej činnosti na Katedre spoločenských a humanitných vied (do 25.09.2023 pod názvom Katedra aplikovanej edukológie) v oblastiach ako rodinná výchova, teológia voľného času, náboženský turizmus, psychológia náboženstva, teória komunikácie a pedagogická

komunikácia, katechetika, didaktika náboženskej výchovy, nové metódy evanjelizácie. Z tohto okruhu prednáša, vedie semináre a cvičenia, vykonáva prácu konzultanta diplomových i bakalárskych prác (doteraz vyše 60) i oponenta prác na rôznych stupňoch vysokoškolského štúdia. Podieľal sa na príprave potrebných učebníc i študijných programov v rámci komplexných akreditácií. Na svojej fakulte je skúseným organizátorom mnohých vedeckých konferencií a podujatí s medzinárodným ohlasom. Jeho kňazský a ľudský profil pretavený do služby mladej generácie v tomto čase v službe dekana fakulty, cez dar jeho empatie, otvorenosti, srdečnosti a bezprostrednosti je dnes i do budúcnosti zárukou správne uplatneného pedagogického majstrovstva, ktoré je predpokladom výchovy a formácie budúcich kňazov i laikov. Som hlboko presvedčený, že tomuto pedagogickému majstrovstvu vo vyzretej forme právom patrí najvyššie pedagogické ocenenie.

Vedecký výskum a publikačná aktivita

Za svojho vyše 30 ročného pôsobenia vo vysokoškolskom priestore, cez prácu vo viacerých vedeckých radách univerzít a fakúlt, rovnako cez členstvo v Akreditačnej komisii vlády SR nadobudol som poznanie o kvalite jednotlivých pracovísk vysokých škôl a rovnako aj o kvalite jednotlivcov na týchto pracoviskách. Z tohto poznania o doc. ThDr. Petrovi Tirpákovi, PhD. môžem vydať hodnoverné svedectvo tak z jeho vedeckého bádania a rovnako i jeho výstupov publikačnej aktivity. Jeho publikačná aktivita je zachytená v tabuľke splnených kritérií a bude podrobne predmetom skúmania a výsledku ustanovenej inauguračnej komisie.

Kandidát inauguračného konania ponúka z vedeckého výskumu viacero výstupov v monografiách (spolu 8), vysokoškolských učebniciach a skriptách (spolu 5), v mnohých vedeckých článkoch v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch (o čom svedčí výpis početných publikačných výstupov z knižnice PU), čo odzrkadľuje kandidátovu snahu podeliť sa o získané poznanie.

Pre mňa ako pastorálneho teológa sú to zaujímavé práce z viacerých dôvodov, hlavne ako súčasť budovania postulátov viery uprostred dnešného sveta. Svoj vedecký výskum, najmä v oblasti katechetiky, environmentalistiky, religiozity prírody, odovzdáva cez priestor pedagogickej formácie (katechéza), aby tým skvalitňoval to, čo OICD výskum vyčítal školákovi Slovenska, že nevedia deti „čítať s porozumením...“. V týchto aktivitách inaugurant zaujal

vedeckú teologickú obec Slovenska hlavne prezentáciou budovania týchto fenoménov. V tomto zmysle jeho práce sú veľmi aktuálne pre dnešok, ako to píše starozákonný autor, že je potrebné aby ľudia zverili svoj život drevu nepatrnému, lebo len tak prejdú cez prúd na plti a nič sa im nestane (Porov. Kniha Múdrosti 14, 5).

Dôležitým a podstatným v doterajších aktivitách autora je jeho osobný vklad, ktorý vložil do celej svojej vedeckej práce a svoj úmysel prezentuje vo svojich vedecko-pedagogických výstupoch. Prínos vedeckej práce inauguranta a jeho publikačných agilit vidím v inšpirácii pre všetkých, čo sa touto problematikou zaoberajú.

Tieto práce a mnohé ďalšie uvedené v materiály k inauguračnému konaniu vzbudili zaslúžený ohlas, čo dokazuje citačný index tak v domácich médiách (knihy, zborníky, časopisy a pod.) ako aj v zahraničí a rovnako primeranú ozvenu v recenziách a zahraničných prekladoch.

Vedecká výchova a ostatná odborná a vedecká činnosť

V prvej časti kritérií vedeckej výchovy poznamenávam aktivity kandidáta z vedenia doktorandov (dvoch ukončených) a predloženými podkladmi pedagogickej aktivity počas rokov pôsobenia na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove.

V druhej časti sa v materiáli k inauguračnému konaniu predkladajú doklady vedeckých prednášok v zahraničí publikovaných v zborníkoch a prednášok na domácich vedeckých konferenciách (väčšinou publikované v zborníkoch z konferencií). Materiál inauguranta obsahuje prehľadný zoznam vydaných monografií, spomínaných publikovaných vedeckých prác, ukončených projektov a obsahuje citačný index (spolu 249 citácií, niektoré v kategórií Scopus).

Kandidát je členom viacerých komisií pre udeľovanie akademických, vedeckých a vedecko-pedagogických hodností.

Záver

V akademickom „nepísanom zákone“ sa hovorí, že kandidát na titul vysokoškolského profesora má byť verejne akceptovanou osobnosťou, akademickou obcou rešpektovaným pedagógom. Má to byť rozhladená osobnosť vo svojom odbore s rovnakou dávkou patričnej všeobecnej

rozhl'adenosti. Ľudsky i morálne vyspelá osobnosť, ktorá svojím životom priniesla obohatenie ľudského spoločenstva. Vedecky, teoreticky i prakticky fundovaný jedinec, ktorý prináša nové prvky do poznania starých právd teológie a tým posúva teologické myslenie i praktický rozmer teológie dopredu.

Takou osobnosťou podľa môjho poznania, presvedčenia a skúseností je vysokoškolský pedagóg, kandidát inauguračného konania doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

A tak sa na záver môjho oponentského posudku vyjadrujem v tom zmysle, že uchádzač spĺňa schválené kritériá vo všetkých ukazovateľoch a oblastiach, že vykonáva vedecko-pedagogickú činnosť v rozsahu určenom kritériami, je uznávanou vedecko-pedagogickou a vedeckou osobnosťou a jeho vedecké práce sú uznávané aj v zahraničí. Prajem mu, aby aj zo svojej súčasnej pozície dekana Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove ovplyvňoval vývoj odboru teológie rozvíjaním i svojej vedeckej školy.

Keď hodnotím celý predložený materiál na inauguračné konanie: prednášateľskú činnosť, vedeckú prácu, odbornú a publikačnú aktivitu, ľudský, kňazský i morálny profil kandidáta, konštatujem, že osobnosť doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD. spĺňa kritériá na udelenie vedecko-pedagogického titulu „profesor“.

Týmto posudkom potvrdzujem, že uchádzač spĺňa kritériá podmienok na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor schválené Vedeckou radou Prešovskej univerzity v Prešove dňa 7. júna 2022.

Odporúčam, aby po úspešnom inauguračnom konaní bol doc. ThDr. Peter Tirpák PhD. vymenovaný za profesora v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia v zmysle § 76 Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Spišské Podhradie, dňa 15. decembra 2023

prof. Jozef Jarab
oponent